

Chapter 1 – Role of Cost Accounting

ACC2214: การบัญชีต้นทุน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญนิตร์ วงศ์จันทร์ทิพย์

ความหมายและวัตถุประสงค์ของการบัญชีต้นทุน

- **การบัญชีต้นทุน** หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม การบันทึก และการวิเคราะห์ข้อมูลมูลค่าของปัจจัยการผลิตต่างๆที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งการบัญชีต้นทุนถือเป็นส่วนหนึ่งของการ**บัญชีบริหาร**
- **การบัญชีบริหาร** หมายถึง กระบวนการการระบุ การวัดค่า การรวบรวม การวิเคราะห์ การจัดเตรียม การแปลความหมาย และการสื่อสารข้อมูล เพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุมกิจการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน และทำให้ใช้และบริหารทรัพยากรของกิจการได้อย่างเหมาะสม
- ข้อมูลของการบัญชีต้นทุนถูกนำไปใช้ในการวางแผน เช่น การกำหนดราคาสินค้า การทำงบประมาณการผลิต ใช้ในการควบคุมกิจการ เช่น การควบคุมการผลิตให้เป็นไปตามต้นทุนมาตรฐาน และใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน เช่น การวิเคราะห์และหาสาเหตุของการเกิดผลต่างระหว่างต้นทุนจริง กับต้นทุนมาตรฐานที่กำหนดไว้

ความเหมือน และความแตกต่างระหว่างการบัญชีการเงิน และการบัญชีบริหาร

รายการ	การบัญชีการเงิน	การบัญชีบริหาร
ผู้ใช้งานทางการเงิน	โดยหลักเป็นบุคคลภายนอกองค์กรที่มีส่วนได้เสีย บุคคลภายในองค์กรก็นำมาพิจารณาด้วย	โดยหลักเป็นบุคคลภายในองค์กร
รูปแบบการนำเสนอ	- รายงานในรูปของงบการเงิน ➤ งบแสดงฐานะการเงิน ➤ งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ➤ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น ➤ งบกระแสเงินสด ➤ หมายเหตุประกอบงบการเงิน	ไม่มีรูปแบบการนำเสนอตายตัว โดยจะนำเสนอตามความต้องการของผู้ใช้
เวลานำเสนอ	ไตรมาส หรือ ประจำปี (อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง)	ตามความต้องการของฝ่ายบริหาร

ความเหมือน และความแตกต่างระหว่างการบัญชีการเงิน และการบัญชีบริหาร

รายการ	การบัญชีการเงิน	การบัญชีบริหาร
วัตถุประสงค์การนำเสนอ	- ให้ข้อมูลรายงานทั่วไป - จัดทำตามมาตรฐานวิชาชีพ กฎ และ ข้อบังคับของหน่วยงานที่กำกับดูแล	ให้ข้อมูลรายงานตามวัตถุประสงค์เฉพาะของผู้ใช้
เนื้อหาในการนำเสนอ	- รายงานผลการดำเนินงานทั้งองค์การ - ใช้หลักระบบบัญชีคู่ - นำเสนอข้อมูลในอดีต - การรวบรวมข้อมูลที่จะนำเสนอรายงานทางการเงินจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงินบัญชี	- รายงานผลโดยละเอียดเฉพาะเรื่องตามความต้องการของผู้ใช้ - ใช้หลักการที่นอกเหนือจากหลักระบบบัญชีคู่ - การรวบรวมข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลหลายด้าน เช่น การเงิน เศรษฐศาสตร์
กระบวนการตรวจสอบ	รายงานทางการเงินต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	รายงานทางการเงินไม่จำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ความเหมือน และความแตกต่างระหว่างการบัญชีการเงิน และการบัญชีบริหาร

ข้อมูล	การบัญชีบริหาร	การบัญชีการเงิน
1.งบการเงินที่แสดงต่อผู้ถือหุ้นของธุรกิจ		
2.ข้อมูลที่ใช้ตัดสินใจในการขยายธุรกิจ		
3.ข้อมูลในการตัดสินใจซื้อเครื่องจักร		
4.ข้อมูลในการตัดสินใจซื้ออาคารสำนักงาน		
5.ข้อมูลต้นทุนของสินค้าของธุรกิจ		
6.งบแสดงฐานะการเงินของธุรกิจ		
7.ข้อมูลต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรของธุรกิจ		
8.การคำนวณหาจุดคุ้มทุน		
9.งบประมาณ		

ประโยชน์ของการบัญชีต้นทุน

- ข้อมูลจากการบัญชีต้นทุนจะนำไปใช้ในการรายงานทางการเงิน
- ข้อมูลจากการบัญชีต้นทุนสามารถนำไปใช้ในการวางแผน
- ข้อมูลจากการบัญชีต้นทุนสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ
- ข้อมูลจากการบัญชีต้นทุนสามารถนำไปใช้ในการควบคุมการทำงาน
- ข้อมูลจากการบัญชีต้นทุนสามารถนำไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

หน้าที่ของนักบัญชีต้นทุน และจรรยาบรรณอาชีพ

- นักบัญชีต้นทุนเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่เป็นความลับของกิจการ และเกี่ยวข้องกับรายงานข้อมูลต่อผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลทั้งภายใน และภายนอกกิจการ ดังนั้นนักบัญชีต้นทุนจึงต้องเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ
- หลักการพื้นฐานของจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ซึ่งครอบคลุมจรรยาบรรณของนักบัญชีต้นทุน ดังนี้
 - นักบัญชีต้นทุนต้องเป็นผู้มีความ **ซื่อสัตย์สุจริต** ประพฤติตนอย่างตรงไปตรงมา ทั้งทางวิชาชีพและทางธุรกิจ
 - นักบัญชีต้นทุนต้องมีความ **เที่ยงธรรม** และ **ความเป็นอิสระ** ไม่ควรยอมให้อคติ หรือความขัดแย้งทางผลประโยชน์
 - นักบัญชีต้นทุนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน
 - นักบัญชีต้นทุนต้องเป็นผู้รักษาความลับ และต้องให้ความสำคัญกับความลับของข้อมูลที่ใดมาจากความสัมพันธ์ทางวิชาชีพและทางธุรกิจ
 - นักบัญชีต้นทุนต้องมี **พฤติกรรมทางวิชาชีพ** โดยต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
 - นักบัญชีต้นทุนควร **ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส** แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ และมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้

สรุป

- การบัญชีต้นทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุนที่เกิดขึ้นในกิจการ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูลของผู้บริหารเพื่อการควบคุม วางแผน ประเมินผลการปฏิบัติงาน และนำไปใช้ตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ข้อมูลจากการบัญชีต้นทุนยังให้ข้อมูลเพื่อการจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อแสดงมูลค่าสินค้าคงเหลือ และต้นทุนขายในงบการเงิน
- นักบัญชีต้นทุนมีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลภายในที่เป็นความลับขององค์กร และเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงิน ดังนั้นนักบัญชีต้นทุนจึงควรเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และควรเป็นผู้มีความใฝ่รู้ และพัฒนาความรู้ของตนเอง โดยการเป็นสมาชิกหรือติดตามข้อมูลข่าวสารขององค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีต้นทุนอย่างต่อเนื่อง